

	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31
0																																
100	98	96	94	92	90	88	85	80	70	60	55	50	45	40	30	20	15	10	8	6	4	2										

MAASEUDUN TULEVAISUUS

Maa- ja metsätaloustuottajajärjestön äänenkannattaja – Perustettu 1916

Turvallisuus on kaikkien oikeus

Suomalaiset ovat saaneet viime vuosien aikana tottua siihen, että yhteiskunnan järjestämiä viranomaispalveluja on järjestelty uuteen uskoon.

Uudistusten yhteydessä päättäjät ovat vakuuttaneet, että palvelujen taso ei heikkene, vaan ne säilyvät tai jopa paranevat.

Näin on vakuutettu muun muassa poliisilaitosten ja hätäkeskusten keskittämisten yhteydessä. Sisäministeri Päivi Räsänen (kd.) vakuutti puolueensa puoluevaltuuston kokouksessa marraskuussa, että pelastustoimen rakenteellisilla uudistuksilla turvataan palvelut.

Räsäsen mukaan pelastuslaitosten palvelutaso säilyy yhtä hyvänä jatkossakin, vaikka pelastustoimelta leikataan hallituksen rakenneuudistuksen yhteydessä 7,5 miljoonaa euroa. Paloauto ja ambulanssi saapuvat hädässä olevien luo yhtä nopeasti kuin tähänkin saakka.

Päättäjien ja käytännön työntekijöiden käsitykset uudistusten vaikutuksesta eivät ole yhtenevät. Poliisin mielestä esimerkiksi liikkuvan poliisin lakkauttaminen heikentää liikennevalvonnan määrää ja laatua. Poliisipalvelujen keskittäminen uhkaa heikentää harvaan asuttujen alueiden turvallisuutta entisestään.

Vuonna 2011 muuttuneen terveydenhuoltolain mukaan vastuu ensihoidosta siirtyi kunnilla sairaanhoitopiireille. Muutoksen seurauksena moni ambulanssiryttäjät on joutunut lopettamaan toimintansa, koska sairaanhoitopiirit ovat ottaneet tehtävät itselleen.

Muutos näkyy Suomen Sairaankuljetusliiton SSK:n puheenjohtajan Tero Vainion mukaan muun muassa siinä, että monista kunnista, missä vielä vuosi sitten oli oma ambulanssi, ei ole enää. (MT 9.12.)

SSK:ssa pelätään, että pienten kuntien ja maaseudun palvelut heikkenevät ja auttajien paikallistuntemuksen väheneminen lisää turvattomuuden tunnetta. Paikallistuntemuksen vähentyminen on aiheuttanut ongelmia myös hätäkeskuksissa.

Uudistusten taustalla on usein tarve lisätä tehokkuutta ja säästää sen kautta kustannuksia. Ambulanssipalvelujen kohdalla näyttää siltä, etteivät kustannuksetkaan vähenে.

Työrauha turvattava

Kotieläintilat ja turkistarhat ovat taas viime aikoina joutuneet eläinaktivistien toiminnan kohteiksi. Kyse on ollut tuotantotiloihin tunkeutumisesta, salakuvauksesta ja kuvamateriaalin kampanjamaisesta levityksestä.

Salakuvauksella pyritään mustamaalaamaan kotieläintuotantoa ja leimaamaan tuottajat piittaamattomiksi eläinten hyvinvoinnista. Sairaudet kuuluvat myös eläinten elämään, ja tarkoilta rajauksilla yön pimeydessä saadaankin helposti aikaan vaikuttavaa kuvaa.

Katsojan harhauttaminen valikoiduilla kuvilla ei häiritse aktivistien mielenrauhaa. Pikemminkin harhauttaminen on koko toiminnan tavoite.

Myös tuottajat pitävät tärkeänä, että eläinten huonoon kohteluun puututaan. Siksi he ovat vaatineet aktivisteja ilmoittamaan mahdollisista epäkohdista välittömästi viranomaisille.

Nyt esillä olleissa tapauksissa näin oli myös tehty. Tiloilte tehdyissä tarkastuksissa ei kuitenkaan löydetty eläinsuojelulain rikkomuksia.

KOLUMNI: JUKKA PASONEN

Keppi viuhuu; porkkana on syöty

Hallituksen rakenneuudistuspaket-tia, rapaa, lukiessani mieleen palasi vuosi 1975. Tuolloin kahlasin läpi Etykin päätös-asiakirjaa.

Kuvittelin, että läntinen ja sosialistinen maailma syleilisivät asiakirjan sivuilla toisaan. Tuossa Helsingin sopimuksessa oli kyl-lä selvä tahdonilmaus, mutta pääasiassa se näytti nuoresta miehestä pelkältä sananheli-nältä ja tyhjän pyörittelyltä.

Taisihan se Etyk lopulta kuitenkin nyt-käyttää vuorovaikutusta koko maailmassa eteenpäin.

Rapassakin on selvä tahdonilmaus, joka on kuin suoraan IMF:ltä ja EU:lta lainattu. Samalla se näyttää aika tyylyltä leikkauslis-talta, jossa ei edetä ihmisen, vaan talouden ehdoilla.

Siitäkään ei löydy kovin paljon tekoja tai keinoja ilman mikroskooppia. Jos ei nyt pi-dä solariumlaitteiden valvontavelvoituu-suden poistamista tärkeänä konkreettisena toimena.

”Integraatiota, tuottavuuskasvua” ja muita hienoja sanoja kyllä viljellään. Luvaa-taan ”selvittää, kokeilla ja kuroa”, mutta ”toi-meenpanoakatuutut täsmennyvät myöhem-min” ”siirtymäaikojat” unohtamatta.

Tärkein yhteiskuntaamme vaikuttava asia, sote-uudistus, jää edelleen avoimeksi. Asiaan liittyvän ympärypyöreän, pitkän teks-tin olisi voinut korvata sanoilla: ”Ei hajua-kaan asiasta.”

Ristiriitaiseltakin rapa välillä näyttää. Ote-taan esimerkiksi koulutus: Kaikille nuoril-le (sdp) tai edes joillekin (kokoomus) pitää

Sairaankuljetusryttäjät pelkäävät lakiuudis-tuksen heikentävän maaseudun palveluja.

Keski-Pohjanmaan sairaanhoitopiiriin Kiurun toimitusjohtajan Hannu Pajunpään arvion mukaan lakiuudistus nostaa Kiurun ensihoidon kustannukset noin kaksinkertaisiksi. SSK:n teettämän tutkimuksen mukaan uudistus on aiheuttanut julkiselle puolelle 30 prosentin eli 60 miljoonan euron kustannusten nousun.

Jos arviot sairaankuljetuksen muutoksen vaikutuksista pitävät paikkansa, on uudistuksen laatijoilla peiliin katsomisen paikka. On vaikea perustella uudistuksen järkevyyttä, jos kustan-nusten rajusta noususta huolimatta palvelut heikkenevät.

Tilastojen perusteella esimerkiksi poliisi saa-puu paikalle keskimäärin yhdeksässä minuutis-sa. Ensihoidon paikalle saapumisen tavoiteaika on kahdeksan minuuttia. Keskimääräinen aika ei auta yhtään tilanteessa, jossa apua joutuu odottamaan tuntikausia.

Kansalaisten turvallisuudesta huolehtiminen on yksi yhteiskunnan tärkeimmistä tehtävistä. Niitä koskevia hallinnollisia päätöksiä tehtäessä pitää ottaa huomioon alueelliset erot. Se, mikä toimii kaupunkien keskuksissa, ei välttämättä toimi haja-asutusalueilla.

Turvallisuus on kansalaisten perusoikeus riippumatta siitä, missä kansalainen asuu.

” Paikallistuntemuksen väheneminen lisää turvattomuuden tunnetta.

Päätoimittaja

Lauri Kontro

Toimituspäälliköt

Jussi Martikainen

Tiina Taipale

VIERASYLIÖ

Ekologiaavajetta Lapin luontaistalouksissa

1960-luku oli Pohjois-Suomes-sa kulttuurimuutosten vuosi-kymmen. ”Luonnon-Suomi” menetti lyhyessä ajassa ekolo-gista ja taloudellista kestävyvyy-tään. Muutos näkyi muun mu-assa maa- ja porotaloudessa.

Pohjois-Suomen maatalous on historiallisesti sijoittunut jokivarsiin. Hyötyä saatiin esi-merkiksi logistiikassa ja nou-sukalojen tuomassa valkuaisli-sässä; tämä ekologinen käytä-vä näkyy oppikirjamaisesti yhä edelleen Tornionjoen ja Kemi-Ounasjoen varsimaisemissa.

Maatalous oli karja- ja pe-runataloutta, jälkimmäistäkin 1700-luvulta lähtien. Karjata-lous mahdollisti ravinteiden kierrätyksen perunamaille lan-nanlevitystä myöten. Kemira toi ”edistystä” ja keinolannoitelaskut.

Menetetty viljelykulttuuri eli vakimaatalous, oli ekologis-es-ti puskuroitu kestopärjäämi-sen väline, jonka turvin kansa kohtuullisesti kesti pohjoiseen ilmastoon väistämättömästi kuuluvat katovuodet.

Vakimaatalous oli luonnon-mukaisuudessaan hyvin lähel-lä sitä, mitä nyt kutsutaan luo-muksi. Jälkimmäisen tuotteista ollaan nyt valmiit maksamaan ekstrahintaa, mitä enemmän te-hotalous sössii sitä suuremmak-si marginaali on muodostuva.

Traktoreita ja moottorikelkoja
Kemira-keskeinen talousmalli loi toki lisää liikevaihtoa, todel-

Siinä sivussa yhdet naiset ovat saaneet loppuvuodeksi puhuttavaa toisten naisten vaatteista. **JUKKA TENNILÄ LINNAN JUHLISTA ILTA-SANOMISSA**

lisesta lisänetosta mielipiteet eroavat. Kasvien sieppaamatta jääneet ravinteet ja niihin sijoitetuttujen rahojen vuolaat vir-rat ovat vieneet Perämereen – ja merivirran mukana Ruotsin rantavesiin.

Kemira kutsui pelloille ”Val-metin”. Kemira-lannoitteiden tuotanto perustuu (osittain) fossiiliisiin raaka-aineisiin, sa-moin maatalouden työkonei-den käyttö.

Mielenkiintoista on, ettei jo-kivarsien mautilojen traktorei-ta ole opittu käyttämään puu-aineskuljetuksiin Lapin har-vapuuostoissa puistomaisissa talousmetsissä; nyt metsätyöt hoidetaan ”ponsseilla” ja maa-tilojen traktorit lepuuttavat moottoreitaan suojiissaan.

1960-luvulla ilmestyivät en-simmäiset ”lynxit” (1968) ja ”polaris-coltit” lapplilaisten ko-titalojen pihoihin ja niiltä lau-lamaan ajajansa lompakonty-hjentymisodia kairan kaiuille. Näkymä ja kuuluma oli uutta näillä perukoilla, mutta Lapin talvivieraiden reaktio ei.

Turistit saapuivat Lapin su-hteiliseen rauhaan rintamailta, joista monilla liikenteen melu on osa ympärivuorokautista ää-nimaismaa. Yökerhot tarjosi-vat ravintolomaisia seurustelu-jatkoksi omia ääniiän, joissa ei-vät erotu yksilöiden ulvahduk-set – turvalla!

Lisää tehoa ahmojen pyyntiin
Lapissa on perinteisesti Suo-

Vakimaatalous oli hyvin lähellä luomua.

men Lain vaikutus päätynyt ”Repoavan laitaan”. Tämä iki-vanha totuus sai uutta sisältöä 1960-luvulla maastossa liikku-misen motorisoiduessa. ”Meil-le kanssa, kun saamaan alkaa” -perusteella poromiehet hank-kivat ensimmäiset moottori-kelkkansa.

Muutoksen ensimmäinen vaikutus tuntui poromiesta-louden keittiöosastossa, kätei-nen raha hupeni moottorikel-kan polttoainelaskuihin. Aje-lu on todella arvokasta toime-liaisuutta; luonto tuli yllättäen apuun omalla tarjonnallaan.

Ahmat olivat ottaneet ”kym-menyksensä” porokarjoista. Poromiehet päättivät ottaa pi-kakompensatoin tappamalla pohjoisten paliskuntien ahmat muutamassa 1960-luvun lopun talvessa.

Moottorikelkoissa oli tela-matoissa metalliset kiskot, jot-ka paransivat ajoneuvon ohjat-tavuutta ja kovalla polanteella voiman hyväksikäyttöä. Tehok-kuus ahmanpyynnissä oli näin huippuluokkaa. Ahmakanta olisi kuollut koko Fennoskan-diassa sukupuuttoon, jollei laji olisi rauhoitettu Kölin vuoris-tossa.

Nyt ahmakanta on Enonteki-öön tulleeseen muuttovoittoon

PÄIVÄN KUVA

RIIKKA RAISKINMÄKI

Tippuisipa tipupaisti

Pöffä-kissa keskittyi huolella bongaamaan lintulaudan vieraita viikonloppuna Seinäjo-ella.

nistettuja Rangifer tarandus -yksilöitä.

Valtio voisi palkata työkykyi-siä poroelinkeionsa menettä-viä alueen poromiehiä valan-vannoneiksi metsäpeurakan-nanhoidajiksi tehtäväänään va-pauttaa alue suunnitelmallis-es-ti ja täydellisesti poroista.

Ekologisesti hallitseva peri-aate on laidunten kantokyky, joka tarkoittaa suurinta määrää Rangifer tarandus -lajiin kuu-luvia hirvieläimiä, joita talvilai-tumet pystyvät elättämään.

Nykyisellä poronhoitoalu-eella tulisi tehdä valtionlukuun perusteellinen porojen/metsä-peurojen talvilaidunten tilan kartoitus. Kartoituksen perus-teella päätetään suurimmat sal-litut talvehtivien porojen/met-säpeurojen lukumäärit. Ensi kerralla operaatio toistetaan viisi vuotta järjestelyn käyt-töönoton jälkeen.

Pihaporot varustettaisiin omanvärisillään korvamerkil-lä nautojen tapaan. Jos tällai-nen poro tavattaisiin omistajan vakituisen asunnon pihapi-rin ulkopuolella, sen saisi ottaa kiinni ja omistaja saisi lunas-taa sen laissa säädetyn mukaan. Poliisi päättäisi yksilön kohta-losta.

Poromenetystapauksissa toi-mitaan riistavahinkolain mu-kaan. Sitä voisi kehittää laidun-ten kunnan huomioon ottavaan suuntaan.

ERKKI PULLIAINEN
Kirjoittaja on emeritusprofessori ja tietokirjailija.